

De Tweede Kamer en de tandtechnici

Bij de behandeling van het wetsontwerp tot reorganisatie van het tandheelkundig onderwijs brachten enkele afgevaardigden de kwestie der tandtechnici tevens ter sprake. Wij lichten de desbetreffende beschouwingen uit de gehouden redevoeringen ten einde deze tot een geheel te verenigen. (Zitting van 19 Juni 1947).

Volledigheidshalve vooraf enige aanhalingen uit het schriftelijk overleg.

In het Voorlopig Verslag der Tweede Kamer over het wetsontwerp werd gezegd:

„Is het niet mogelijk in het gesignaleerde tekort (aan tandartsen als gevolg van de militaire maatregelen, Red.) te voorzien, door een aantal alsnog te examineren tandtechnici voor de Indische dienst in te schakelen, zo werd gevraagd.”

In de Memorie van Antwoord schreven de Ministers:

„Afgezien daarvan (het voorzien in het tekort aan tandartsen, Red.) valt van ondergetekenden enige regeling omtrent nieuwe toelating van tandtechnici tot de tandheelkundige bevoegdheid niet te verwachten.”

Uit de Handelingen:

De heer Terpstra:..... Ten slotte moge ik, mijnheer de voorzitter, nog een enkele opmerking maken over de overgangsbepaling *).

Het is bekend, dat men van het ontbreken of het onvolledig redigeren van een overgangsbepaling zeer veel last kan hebben. Ik moge herinneren aan de misère, die wij met de tandtechnici in dit opzicht beleefd hebben. „Een afschrikwekkend voorbeeld”, zegt de Memorie van Antwoord.....

Mejuffrouw T e n d e l o o:

Mijnheer de voorzitter! Dan zou ik nog een opmerking willen maken met betrekking tot de tandtechnici, waarover ook de geachte afgevaardigde de heer Terpstra heeft gesproken. Ik zou willen vragen: Is het niet mogelijk, is het niet juist en zeer nodig en gewenst om de positie van de tandtechnici bevredigend en afdoende te regelen naast en in aansluiting aan de bij dit ontwerp voorbereide maatregelen voor een betere maatschappelijke en wetenschappelijke positie van de tandartsen? Ook hier leven in de kringen van de betrokken tandtechnici bepaalde duidelijke verlangens. Men acht het daar zeer goed mogelijk om het arbeidsterrein van de tandtechnici zodanig af te grenzen, dat zij geen concurrenten van de tandartsen meer zijn en ook niet behoeven te zijn, maar dat zij met de tandartsen een geregelde samenwerking hebben. Ook ik acht dat zeer goed mogelijk. Ik denk daarbij aan een verhouding

*) Betreffende de reorganisatie van het onderwijs. Red.

tussen tandarts en technicus, zoals men die b.v. ook heeft tussen oogarts en opticien, tussen dokter en apotheker, tussen advocaat en deurwaarder. Wanneer de Minister dit onderwerp eens onder zijn aandacht zou willen nemen, zou hij voor een belangrijke groep Nederlanders hun, ook naar mijn mening, niet ongemotiveerde grieven kunnen oplossen. Het zou dan nodig zijn een wettelijke regeling voor de tandtechnici te maken met wettelijke bevoegdheden en een wettig examen. Ik moge er hierbij aan herinneren, dat de opticiens tegenwoordig ook een examen moeten afleggen, dat wordt afgenomen door de vakgroep, een overblijfsel van maatregelen uit de bezettingstijd, maar het is er in ieder geval nog. De deurwaarders doen een Rijksexamen en de apothekers krijgen zelfs een langdurige universitaire opleiding.

Wanneer er in de richting, zoals ik heb voorgesteld, een terreinafbakening komt tussen de tandartsen en de tandtechnici, zou de verdeling van werkterrein zodanig moeten zijn, dat de tandartsen zich zouden onthouden van het maken van prothesen, maar de tandtechnici van het behandelen van patiënten. Aan de onverkwikkelijke controverse omtrent het al of niet bevoegd uitoefenen van de tandheelkunde door de tandtechnici zou dan tevens een einde kunnen komen. De tandtechnici zijn op het ogenblik wel in een zeer moeilijk parket. Zij worden momenteel door maatregelen vanwege de Overheid wel zeer gedupeerd. Ik heb vernomen, dat er ook zijn, die in hun bestaansmogelijkheid worden bedreigd doordat men b.v. zeer bejaarde lieden de uitoefening van dit vak, dat zij altijd hebben uitgeoefend en waarvoor zij geen ander kunnen vinden, onmogelijk maakt. Ik geloof, dat het niet juist zou zijn deze toestand te laten voortbestaan. Wanneer men zo een afbakening van het terrein tussen tandartsen en tandtechnici krijgt, zou het misschien mogelijk zijn, dat de tandartsen ook wat meer tijd vrijkrijgen en dat men die tijd zou kunnen gebruiken voor een wat grotere medewerking aan de schooltandverzorging, een onderwerp, dat op het punt staat meer algemeen geregeld te worden in verband met de plannen van de Centrale Raad voor Sociale Tandheelkunde. En ook zou er dan bij de tandartsen wat meer tijd vrijkomen voor behandeling van hen, die aangesloten zijn bij de ziekenfondsen en die ook recht op tandheelkundige verzorging hebben, waarvan tegenwoordig niet zo heel veel terecht komt. Op het ogenblik betreft dit 6¼ miljoen ziekenfondspatiënten, ten behoeve waarvan niet meer dan 1200 van de beschikbare 1500 Nederlandse tandartsen aan de ziekenfondsen zijn verbonden. Dit zijn cijfers, die wel voor zich zelf spreken en die duiden op een dringende noodzakelijkheid van nadere voorziening. En dit wordt te meer klemmend, wanneer men er bij in het oog houdt, dat de verdeling van ingeschreven fondspatiënten over deze 1200 tandartsen zeer ongelijk is. De meeste tandartsen komen zodoende aan een serieuze behandeling van de fondspatiënten totaal niet toe. Ook in dit opzicht zou een verdeling van werkterrein tussen tandarts en tandtechnicus van belang zijn. Aan de laatste zou dan ook hun medewerking voor de tandverzorging bij de ziekenfondsen moeten worden ingeroepen en aan hen zou dan het prothetische werk bij de ziekenfondsen moeten worden opgedragen.

Ik zou gaarne van de Minister vernemen of Zijne Excellentie bereid is een regeling van de positie der tandtechnici aan te vragen en zich daaromtrent ook eens door een adviescommissie te laten voorlichten.

De heer Hoogcarspel:

Nu wil ik ten slotte, Mijnheer de Voorzitter, nog een quaestie ter sprake brengen en dan zal ik de Kamer in de gelegenheid stellen het antwoord van de Minister aan te horen, want ik ben bevreesd, dat de Kamer anders gaat menen, dat dit wel een heel pijnlijke tandoperatie wordt.

Ik wil een quaestie ter sprake brengen, die mejuffrouw Tendeloo ook reeds heeft besproken: de tandtechnici. Enerzijds moeten de tandtechnici een opleiding krijgen, die zekere waarborgen geeft, dat zij ter zake kundig zijn, maar anderzijds bestaat ook een probleem dienaangaande. Vele tandtechnici oefenen praktijk uit en hebben daartoe ook het recht. Waar de praktijk van deze mensen een zekere limiet heeft wat hun bevoegdheid betreft en deze mensen een zeer grote ervaring bezitten in datgene,

dat wordt vereist, schijnt het uitoefenen van deze praktijk tot grote tevredenheid te geschieden.

Nu bestaat er echter ten aanzien van de tandtechnici een probleem. Vele tandtechnici hebben een examen afgelegd. Daarvoor is in 1921 een regeling getroffen. Toen is bekend gemaakt, dat degenen, die geen examen hadden afgelegd, dat alsnog konden doen. Die mededeling heeft echter een gedeelte van de toen practisch werkzaam zijnde tandtechnici niet bereikt. Zij hebben daardoor van deze gelegenheid geen gebruik kunnen maken. Nu staan wij voor de moeilijkheid, dat zij desondanks toch praktijk uitoefenen.

Deze quaestie is al meermalen besproken. Dat weet ik. Zij is echter op het ogenblik in een enigszins acuut stadium gekomen. De quaestie is nl., dat deze mensen, die indertijd niet in de gelegenheid zijn geweest om dat examen af te leggen, omdat zij onbekend waren met de gelegenheid, die voor hen was geopend, zijn doorgegaan met het uitoefenen van praktijk en dat dit uitoefenen van praktijk is geaccepteerd. De laatste tijd echter is men deze mensen gaan vervolgen en de kostbare inventaris, die zij zich hebben moeten aanschaffen, in beslag gaan nemen. Het resultaat is, dat zij geheel brodeloos worden.

Nu wil ik niet verzwijgen, dat de tandheekkundige verzorging zo moet zijn, als wij met een zo goed mogelijke opleiding beogen. Dit is een acuut probleem, omdat men deze mensen eerst heeft laten doen en hen nu gaat vervolgen, hun inventaris in beslag neemt en hen daardoor brodeloos maakt.

Had men indertijd in 1921 of in 1925 gezegd: het is niet geoorloofd praktijk uit te oefenen, dan hadden deze mensen waarschijnlijk een andere broodwinning gekozen en zou het probleem daarmee zijn opgelost. Nu weet ik wel, dat het bij deze wet niet geregeld kan worden, maar ik wil deze gelegenheid aangrijpen om deze quaestie onder de aandacht te brengen en de Minister te verzoeken, zoals mej. Tendeloo gevraagd heeft, om een afbakening te maken tussen de tandtechnici, de technische hulp voor de tandarts en de tandartsen. Dit probleem is in een stadium gekomen, dat er een oplossing moet worden gevonden, want of deze mensen moet desnoods definitief verboden worden enige praktijk uit te oefenen, en ik geloof, dat dit in de gegeven omstandigheden, gezien het feit, dat deze mensen verkregen rechten hebben, de juiste oplossing is, of zij moeten in de gelegenheid worden gesteld alsnog het examen af te leggen, dat de anderen hebben afgelegd, ten einde blijf te kunnen geven van voldoende bekwaamheid om toegelaten te worden tot de uitoefening van de praktijk.

De heer G i e l e n, Minister van Onderwijs:

In dit verband wil ik de quaestie van de tandtechnici even aanraken; ik zeg met opzet: aanraken, omdat deze doornige quaestie, ik zou haast zeggen: gelukkig, thuis behoort bij Sociale Zaken. Met de door de geachte afgevaardigden de heer H o o g c a r s p e l en mejuffrouw T e n d e l o o uitgesproken wens zal ik gaarne rekening houden in deze zin, dat ik mijn ambtgenoot van Sociale Zaken spoedig en omstandig onder de aandacht zal brengen, opdat hij wellicht hierin zal kunnen voorzien. Ik ben van mening — dat is mij uit een onderhoud met mijn ambtgenoot gebleken —, dat hier een wettelijke regeling de enige uitkomst zou zijn en ofschoon ik daarop niet wil vooruitlopen, komt mij de gedachte van de geachte afgevaardigde mejuffrouw T e n d e l o o zo gezond voor, dat een Minister, die speciaal de gezondheidszorg onder zijn beheer heeft, deze idee wellicht zal kunnen verwezenlijken.